

ĐẢNG BỘ VÀ NHÂN DÂN THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH GÓP SỨC CÙNG CẢ NƯỚC LÀM NÊN NHỮNG MÙA XUÂN ĐỔI MỚI

LÊ THANH HẢI *

Đón chào Xuân Kỷ Sửu - 2009, mừng Đảng quang vinh 79 tuổi, cùng với đồng bào cả nước, Đảng bộ, chính quyền và nhân dân Thành phố Hồ Chí Minh vừa phấn khởi, tự hào về những thành tựu kinh tế - xã hội mà đất nước ta đã đạt được sau gần 3 năm thực hiện Nghị quyết Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ X, vừa lo lắng, trăn trở trước những ảnh hưởng tiêu cực do tình hình khủng hoảng tài chính và suy giảm kinh tế toàn cầu đang tác động nhiều mặt đến nền kinh tế nước ta nói chung và với Thành phố nói riêng. Những khó khăn khách quan đang đặt chúng ta trước những thách thức đòi hỏi phải nỗ lực vượt qua, nhưng những thành tựu to lớn của sự nghiệp đổi mới dưới sự lãnh đạo của Đảng là cơ sở thực tiễn để chúng ta vững tin vào tương lai, lạc quan đón chào mùa xuân mới.

Năm 2008 - bước chuyển tự tin trước áp lực của lạm phát

Năm 2008, tuy tình hình kinh tế nước ta gặp nhiều khó khăn, lạm phát tăng cao trong 6 tháng đầu năm, thị trường tài chính, thị trường bất động sản suy giảm, giá cả nhiều loại hàng hóa tăng đột biến trước những tác động tiêu cực của thị trường thế giới, nhưng Thành phố Hồ Chí Minh đã tập trung mọi nỗ lực triển khai thực hiện các chủ trương, giải pháp của Bộ Chính trị, Chính phủ, góp phần cùng cả nước thực hiện thắng lợi nhiệm vụ trọng tâm "kiềm chế lạm phát, ổn định kinh tế vĩ mô, bảo đảm an sinh xã hội và tăng trưởng hợp lý, bền vững". Tổng sản phẩm nội địa (GDP) của

Thành phố giữ được tốc độ tăng trưởng 11%; cơ cấu kinh tế chuyển dịch theo hướng tăng dần tỷ trọng các ngành công nghiệp có hàm lượng khoa học - kỹ thuật và giá trị gia tăng cao, các ngành dịch vụ cao cấp phù hợp với định hướng quy hoạch, phát triển của Thành phố.

Song song với việc duy trì tốc độ tăng trưởng kinh tế, Thành phố đã bố trí nguồn lực tương xứng để thực hiện đồng bộ 5 chương trình và công trình đôn bẩy do Đại hội Đảng bộ Thành phố lần thứ VIII đề ra; tiếp tục nhiệm vụ chính

* Ủy viên Bộ Chính trị, Bí thư Thành ủy Thành phố Hồ Chí Minh

Nét mới ở Thành phố Hồ Chí Minh

Ảnh: Hữu Cây

trang và phát triển đô thị; tập trung phát triển kết cấu hạ tầng; cải thiện môi trường; thực hiện chính sách an sinh xã hội, bảo đảm tuyệt đối an ninh - chính trị, duy trì trật tự xã hội; đẩy mạnh chương trình cải cách hành chính đi vào chiều sâu cùng với đổi mới cơ chế quản lý kinh tế nhà nước trên địa bàn, góp phần cùng cả nước hình thành các nhân tố của nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa. Đến nay, kinh tế của Thành phố đóng góp 21,5% GDP; 28% giá trị sản xuất công nghiệp; 25% doanh thu các ngành dịch vụ; 30% tổng thu ngân sách nhà nước cho cả nước. Vị trí, vai trò của Thành phố từng bước được khẳng định đối với cả nước nói chung và vùng kinh tế trọng điểm phía Nam nói riêng; thể hiện rõ nét là một trung tâm nhiều chức năng, như tinh thần chỉ đạo của Nghị quyết số 01-NQ/TW (năm 1982) và Nghị quyết số 20-NQ/TW (năm 2002) của Bộ Chính trị về mục tiêu, nhiệm vụ phát triển Thành phố Hồ Chí Minh đến năm 2010 và tầm nhìn đến năm 2020.

Năm 2006, bước vào giai đoạn thực hiện kế hoạch 5 năm phát triển kinh tế - xã hội (2006 - 2010), Thành phố đã đề ra quyết tâm *tăng tốc*

phát triển và chủ động hội nhập (mục tiêu đề ra cho kế hoạch 5 năm 2006 - 2010 với tốc độ tăng GDP bình quân 12%/năm); đồng thời tích cực triển khai chương trình hội nhập kinh tế quốc tế, nhằm nâng cao năng lực cạnh tranh của địa phương và doanh nghiệp, trong điều kiện nước ta là thành viên của Tổ chức Thương mại thế giới (WTO).

Sau 3 năm thực hiện Nghị quyết Đại hội, tình hình kinh tế - xã hội của Thành phố tiếp tục phát triển tích cực, kinh tế giữ được tốc độ tăng trưởng khá cao, các nguồn lực xã hội được phát huy, cơ cấu kinh tế chuyển dịch đúng hướng, các loại thị trường từng bước được mở rộng và phát triển; hoạt động văn hóa - xã hội ngày càng đa dạng, phong phú, từng bước đáp ứng yêu cầu cải thiện đời sống vật chất và văn hóa cho nhân dân.

Tổng sản phẩm nội địa (GDP) tăng bình quân trên 12%/năm; hầu hết các chỉ tiêu về văn hóa - xã hội đều đạt và vượt kế hoạch đề ra. Nếu nhìn xuyên suốt giai đoạn từ năm 1986 - 2008, với tốc độ tăng trưởng bình quân hàng năm hai con số (10,2%/năm), quy mô kinh tế của Thành phố đã được tăng lên hơn 10 lần và nâng mức đóng góp

chung vào kinh tế của cả nước từ 13% GDP năm 1985 lên 21,5% GDP năm 2008. Mặc dù trong 22 năm qua, dân số Thành phố tăng gần gấp đôi, nhưng GDP tính theo đầu người đạt khoảng 2.500USD/người vào năm 2008; đời sống vật chất, văn hóa của nhân dân Thành phố được cải thiện đáng kể. Năm 2003, Thành phố về cơ bản không còn hộ nghèo theo tiêu chí cũ (3 triệu đồng/người/năm) và đến nay chỉ còn dưới 1% số hộ nghèo theo tiêu chí mới (6 triệu đồng/người/năm). Mới đây, Thành ủy đã quyết định nâng tiêu chí nghèo lên 12 triệu đồng/người/năm trong các năm tới.

Nhờ sớm thực hiện chính sách xóa đói, giảm nghèo, nên mức độ phân hóa về thu nhập và chi tiêu của các tầng lớp nhân dân Thành phố tương đối hẹp so với tình hình chung của cả nước.

Có thể nói, những thành quả mà Thành phố đạt được trong quá trình thực hiện đường lối kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa nổi lên ở bốn điểm: *kinh tế tăng trưởng khá cao; xã hội tiến bộ; an ninh chính trị, an toàn xã hội được giữ vững và năng lực lãnh đạo, sức chiến đấu của Đảng bộ được nâng lên.*

Từ những thành tựu đã đạt được, Thành phố rút ra một số kinh nghiệm bước đầu:

Thứ nhất, việc thực hiện mục tiêu tăng trưởng và phát triển phải dựa vào nguồn lực của cả xã hội. Do đó, để đạt được các mục tiêu tăng trưởng và phát triển, các thể chế, luật pháp, chính sách phải tạo điều kiện tối đa khơi dậy các nguồn lực của người dân và doanh nghiệp, tạo ra môi trường thông thoáng và động lực thúc đẩy mọi người, mọi nhà, mọi doanh nghiệp tích cực và hăng hái lao động, sản xuất, học tập và sáng tạo. Đó cũng chính là nguyên nhân trực tiếp của các thành quả trong quá trình phát triển. Đối với Thành phố Hồ Chí Minh, tính năng động và sự nhạy bén với cơ chế kinh tế thị trường của các thành phần kinh tế và của nhân dân tiếp tục là thế mạnh trong quá trình phát triển. Khi các cơ chế và chính sách quản lý phù hợp sẽ tạo nên một sức bật mạnh mẽ, từ đó phát huy được các nguồn lực phục vụ mục tiêu tăng trưởng của Thành phố.

Thứ hai, tính đồng bộ trong việc thực hiện các mục tiêu phát triển kinh tế, văn hóa, xã hội cần

phải được quan tâm xuyên suốt trong quá trình triển khai thực hiện kế hoạch hàng năm và kế hoạch 5 năm; các nội dung phải được thể hiện ngay trong các chương trình hành động cụ thể. Khi một vấn đề được đặt ra, cần xác định rõ mục tiêu phải giải quyết; tạo sự đồng thuận trong hệ thống chính trị và người dân; bố trí nguồn lực tương xứng với các giải pháp thực hiện; kiểm tra, giám sát, đôn đốc và xử lý kịp thời những tình huống xảy ra,... Làm được như vậy, vấn đề có khó khăn mấy cũng có thể giải quyết một cách hiệu quả.

Thứ ba, sự năng động, sáng tạo, nỗ lực, dám chịu trách nhiệm của tổ chức đảng, chính quyền các cấp của Thành phố có ý nghĩa rất quan trọng trong việc huy động nguồn lực và thúc đẩy sự phát triển kinh tế - xã hội. Trong thời gian qua, Thành phố đã thực hiện khá tốt các chương trình lớn, như chương trình cải cách hành chính; chương trình xã hội hóa đầu tư trong lĩnh vực kết cấu hạ tầng; chương trình huy động vốn và kích cầu đầu tư; công trình xây dựng khu công nghệ cao; chương trình xóa đói, giảm nghèo,... đã tạo ra những kinh nghiệm thực tiễn về chỉ đạo, điều hành gắn liền với các mục tiêu phát triển.

Thứ tư, giữ vững an ninh - chính trị trong mọi tình huống; bảo đảm trật tự an toàn xã hội; thực hiện nghiêm kỷ cương pháp luật là tiền đề thực hiện các chính sách và giải pháp phát triển kinh tế - xã hội, quản lý và xây dựng nếp sống văn minh đô thị.

Tuy nhiên, bên cạnh những thành tựu đạt được, thành phố đang đứng trước những thách thức rất lớn:

- Cơ cấu kinh tế chuyển dịch chậm, năng lực cạnh tranh thấp; các ngành công nghiệp chế biến còn nặng về gia công, giá trị gia tăng và tỷ lệ nội địa hóa trong cơ cấu giá trị thấp, nên đang gặp không ít khó khăn trong cạnh tranh, kể cả sản phẩm xuất khẩu và tiêu thụ nội địa.

- Sự bất cập của kết cấu hạ tầng đô thị so với yêu cầu tăng trưởng kinh tế và cải thiện dân sinh, sự quá tải về kết cấu hạ tầng kỹ thuật đang là trở ngại lớn đối với tăng trưởng kinh tế và ảnh hưởng đến môi trường đầu tư của Thành phố. Sự tăng nhanh dân số cơ học (mỗi năm tăng thêm gần

400.000 người) tạo áp lực rất lớn trên nhiều lĩnh vực như giao thông, nhà ở, giáo dục - đào tạo, y tế, môi trường,... ngày càng nặng nề hơn.

- Hiệu quả và hiệu lực quản lý nhà nước trên địa bàn, nhất là trong lĩnh vực quản lý đô thị còn nhiều bất cập so với quy mô và đối tượng quản lý; đặc biệt là trong điều kiện tác động của quan hệ thị trường và hội nhập kinh tế quốc tế đang diễn ra ngày càng sâu rộng. Đây là vấn đề cần được giải quyết không chỉ trong phạm vi cải cách hành chính, mà còn liên quan đến cơ chế và mô hình tổ chức chính quyền đô thị. Do đó, việc xây dựng một mô hình tổ chức chính quyền đô thị phù hợp với thực tiễn thành phố và xu hướng phát triển trong tương lai là một trong những vấn đề bức xúc đang đặt ra không phải chỉ đối với riêng Thành phố Hồ Chí Minh.

- Việc đổi mới phong cách lãnh đạo và cải tiến lề lối của các cấp ủy chưa mạnh; nhiều cấp ủy chưa dành thời gian đầu tư nghiên cứu xây dựng kế hoạch phát triển lâu dài; chỉ đạo xử lý một số vấn đề xã hội bức xúc chưa quyết liệt; chưa đầu tư cho công tác sơ kết, tổng kết thực tiễn.

Vươn lên cùng cả nước thực hiện thắng lợi các mục tiêu kinh tế - xã hội 2006 - 2010

Nguy cơ suy thoái kinh tế toàn cầu sẽ tác động rất tiêu cực đối với nền kinh tế nước ta, mà Thành phố Hồ Chí Minh là địa bàn chịu ảnh hưởng rất lớn trên 4 lĩnh vực: xuất khẩu, du lịch, triển khai vốn FDI và phát triển thị trường tài chính. Các lĩnh vực trên có liên quan trực tiếp đến các ngành công nghiệp và dịch vụ chủ lực của Thành phố. Do đó, nhiệm vụ trong năm 2009 của Thành phố là tiếp tục góp phần cùng cả nước kiềm chế lạm phát, ổn định kinh tế vĩ mô, duy trì tốc độ tăng trưởng hợp lý, bền vững, chủ động ngăn ngừa suy giảm kinh tế và bảo đảm an sinh xã hội. Trước mắt, tập trung thực hiện các nhóm giải pháp liên quan đến tháo gỡ khó khăn về vốn cho doanh nghiệp, nhất là doanh nghiệp sản xuất và cung ứng hàng xuất khẩu; giải quyết vướng

mắc trong thủ tục đầu tư, hỗ trợ tín dụng cho doanh nghiệp vừa và nhỏ; hỗ trợ xúc tiến thương mại để đa dạng hóa thị trường xuất khẩu và mở rộng thị trường trong nước; tái cấu trúc vốn đầu tư từ ngân sách phù hợp với tình hình mới, chăm lo đời sống nhân dân, nhất là công nhân, gia đình chính sách và tầng lớp dân nghèo đô thị.

Cùng với các nhiệm vụ cấp bách trên đây, phấn đấu đến năm 2010, Thành phố tập trung vào mục tiêu nâng cao chất lượng tăng trưởng kinh tế, hiệu quả và sức cạnh tranh; giải quyết các vấn đề xã hội phát sinh, không ngừng nâng cao chất lượng sống của người dân. Vấn đề có ý nghĩa chiến lược đối với Thành phố là phải hoàn thành với chất lượng cao Đề án quy hoạch xây dựng chung đến năm 2025 và tầm nhìn đến năm 2050 trên cơ sở Quy hoạch Vùng đô thị Thành phố Hồ Chí Minh đã được Thủ tướng Chính phủ phê duyệt; đồng thời tiến hành xây dựng và triển khai thực hiện Đề án Quy hoạch tổng thể phát triển kinh tế - xã hội Thành phố đến năm 2020, tầm nhìn đến năm 2025, chuẩn bị tiền đề cho sự phát triển bền vững trong giai đoạn sau năm 2010 nhằm xây dựng Thành phố Hồ Chí Minh thành "một thành phố xã hội chủ nghĩa văn minh, hiện đại, đóng góp ngày càng lớn với khu vực phía Nam và cả nước, từng bước trở thành một trung tâm công nghiệp, dịch vụ, khoa học - công nghệ của khu vực Đông - Nam Á, xứng đáng với thành phố mang tên Bác Hồ" như Nghị quyết số 20-NQ/TW của Bộ Chính trị về Thành phố Hồ Chí Minh đã xác định.

Phát huy những thành tựu và kinh nghiệm trong quá trình thực hiện sự nghiệp đổi mới, với nhận thức về tầm quan trọng vai trò quản lý nhà nước trong điều kiện vận hành cơ chế kinh tế thị trường và trên cơ sở Nghị quyết số 53-NQ/TW của Bộ Chính trị về vùng Đông Nam Bộ và vùng kinh tế trọng điểm phía Nam, Thành phố xác định các quan điểm chủ đạo trong quy hoạch phát triển dài hạn như sau:

- Phát triển phải mang tính bền vững. Cụ thể là trong lĩnh vực kinh tế phải có sự tăng trưởng liên tục và ổn định trong nhiều năm; chú trọng cả về số lượng lẫn chất lượng, nhưng chất lượng là

yếu tố quyết định, là nội dung quan trọng nhất để nâng cao sức cạnh tranh của nền kinh tế; tăng trưởng kinh tế phải hướng tới mục tiêu nâng cao chất lượng sống cho nhân dân, thông qua các tiêu chí về dịch vụ đô thị và xây dựng nông thôn mới. Sự hài lòng của người dân về dịch vụ đô thị, xây dựng nông thôn mới và dịch vụ công là cơ sở để đánh giá chất lượng của sự phát triển.

- Để đạt được yếu tố bền vững trong phát triển, mọi kế hoạch và chương trình mục tiêu phải bao hàm cả 3 mặt: kinh tế, văn hóa - xã hội và môi trường. Phát triển kinh tế phải hài hòa với phát triển văn hóa - xã hội. Đặt người dân của Thành phố vào vị trí trung tâm của sự phát triển và mục tiêu sau cùng là hướng đến sự phát triển con người. Văn hóa vừa là nền tảng tinh thần, vừa là động lực cho sự phát triển kinh tế - xã hội. Sự giàu có về vật chất phải đi liền với sự phát triển tương xứng về đời sống văn hóa, để bảo đảm cho một xã hội phát triển văn minh, hiện đại, một thành phố xã hội chủ nghĩa.

- Phát triển kinh tế của Thành phố Hồ Chí Minh phải gắn liền với phát triển đô thị. Kinh tế Thành phố Hồ Chí Minh là nền kinh tế đô thị. Mối quan hệ giữa phát triển kinh tế và phát triển đô thị phải được thể hiện trên tất cả các mặt như: chuyển dịch cơ cấu kinh tế; quy hoạch và xây dựng đô thị; bố trí dân cư; xây dựng chiến lược hợp nhất bao gồm kinh tế - xã hội; mặt bằng xây dựng; không gian kiến trúc,...

- Phát triển Thành phố Hồ Chí Minh phải gắn liền với phát triển vùng kinh tế trọng điểm phía Nam. Do đó, các vấn đề như quy hoạch, bố trí lực lượng sản xuất, cung cấp dịch vụ hạ tầng, đào tạo nguồn nhân lực, xử lý môi trường phải được gắn kết trong toàn vùng.

- Chiến lược và kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội của Thành phố phải dựa trên tiền đề ổn định chính trị, bảo đảm an ninh và trật tự an toàn xã hội. Do đó, quy hoạch phát triển kinh tế, chính trị và mở rộng đô thị phải gắn liền với mục tiêu an ninh, quốc phòng, bảo vệ thành phố.

- Công tác xây dựng Đảng là nhiệm vụ then chốt, liên quan đến vận mệnh của công cuộc đổi

mới. Đảng bộ phải thường xuyên tự đổi mới, tự chỉnh đốn, nâng cao năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu. Công tác xây dựng Đảng của Đảng bộ Thành phố đặt trong mối quan hệ với phát triển kinh tế là nhiệm vụ trung tâm và xây dựng văn hóa - nền tảng tinh thần của xã hội.

Mục tiêu đến năm 2025, Thành phố Hồ Chí Minh thực sự là một trong các đô thị hiện đại ngang tầm với các đô thị phát triển ở khu vực Đông - Nam Á, góp phần nâng cao vị trí, vai trò của nước ta đối với khu vực và thế giới.

Cùng với cả nước, sau hai năm thực hiện Cuộc vận động "Học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh", Thành phố đã đạt được những kết quả bước đầu rất khả quan và đáng trân trọng. Cuộc vận động đã nhắc nhở từng người, từng tổ chức quan tâm nhiều hơn đến việc giữ gìn, rèn luyện phẩm chất đạo đức. Đa số cán bộ, đảng viên và các tầng lớp nhân dân đều nhận thức, học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh chính là để xây dựng nền tảng đạo đức, nền tảng văn hóa, nền tảng tinh thần của xã hội; đạo đức là "gốc" của người cách mạng, là "gốc" để xây dựng con người mới xã hội chủ nghĩa và nếu thực hiện tốt Cuộc vận động thì cái xấu, cái tiêu cực sẽ giảm đi, cái đẹp, cái tích cực sẽ tăng lên. Từ những mô hình hay, những tấm gương điển hình cụ thể sẽ là những lực đẩy để Cuộc vận động phát triển mạnh mẽ hơn, sâu rộng hơn, góp phần đẩy lùi suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống; xây dựng Đảng, chính quyền trong sạch, vững mạnh, thực hiện thắng lợi nhiệm vụ kinh tế - xã hội trong những năm tiếp theo.

Từ những kết quả đã đạt được sau gần 3 năm thực hiện Nghị quyết Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ X và Nghị quyết Đại hội Đảng bộ Thành phố lần thứ VIII, cùng với những thành tựu sau hơn 20 năm đổi mới và với truyền thống năng động, sáng tạo của nhân dân Thành phố, mặc dù trước mắt còn nhiều khó khăn, thách thức, nhưng Đảng bộ và nhân dân Thành phố Hồ Chí Minh quyết tâm thực hiện thắng lợi kế hoạch 5 năm phát triển kinh tế - xã hội 2006 - 2010; vững tin ở tương lai, tiếp tục cùng cả nước làm nên những mùa xuân đổi mới. □